

Aspero friskolor AB
malin.nermark@asperofriskolor.se

2019-05-29
1 (22)
Dnr-2018:11018

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Aspero
Idrottsgymnasium Göteborg i Göteborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Aspero Idrottsgymnasium Göteborg avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Aspero Idrottsgymnasium Göteborg i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningen anpassas efter aktuell elevgrupp samt att den är stimulerande och utmanande för alla elever.

Trygghet och studiero

Skolan har i flera delar ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare och övrig personal på skolan fortsätter att utveckla det samlade arbetet kring studiero och att ändamålsenliga åtgärder vidtas för att skapa en lugn miljö.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 november 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2018:11018) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens kvalitetsbedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn på Aspero Idrottsgymnasium Göteborg leder och styr skolans utveckling och verkar för elevers lika rätt till en god utbildning, oavsett könstillhörighet. Rektorn analyserar kunskapsresultat och hur värdegrundsuppdraget genomförs, fördelar resurser och genomför åtgärder för att förbättra resultaten. Vidare ser rektorn till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga, att lärare samverkar och har ett kollegialt lärande samt att obehöriga lärare får en planerad och noga övervägd introduktion.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt det underlag myndigheten samlat in under besöket.

Rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultaten samt att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Vidare visar granskningen att rektorn fördelar resurser och genomför utvecklingsåtgärder utifrån de behov som framkommer i analysen.

Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsoteamet framgår att rektorn kontinuerligt följer upp och analyserar kunskapsresultaten. Uppföljningen görs i möten med all personal, med elevhälsoteamet och med lärare i grupp såväl som enskilt. Intervjuade lärare uppger att de analyserar kunskapsresultat en gång i månaden och lämnar in till rektorn. Representanter för elevhälsoteamet säger att rektorn har en genomgång av kunskapsresultaten varje termin och att all personal därpå diskuterar resultaten i smågrupper. De diskuterar då orsaker till resultaten och

vad som kan vara framgångsfaktorer respektive varför det är lägre resultat på något område. Rektorn sammanfattar sedan, enligt representanter för elevhälsoteamet, diskussionerna och fattar beslut om åtgärder för att förbättra kunskapsresultaten. Enligt samtliga intervjuer är rektorn ständigt närvarande i verksamheten där han följer upp undervisningens genomförande och de förutsättningar lärarna getts samt att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Vidare säger lärare och representanter för elevhälsan att rektorn följer upp värdegrundsarbetet på möten en gång i månaden. Rektorn uppger att han även följer upp värdegrundsarbetet genom samtal med en elevreferensgrupp, i samtal med lärare varje vecka samt via elevenkäter. Elever säger att de svarar på enkäter och att lärare pratar med dem om hur de ska bete sig och att alla ska behandla varandra med respekt.

Nationell statistik visar att avgångselever vid Aspero Idrottsgymnasium Göteborg läsåret 2017/18 hade lägst andel elever med minst betyget E i Historia 1 (85,3 procent). I Matematik 1 var andelen elever med minst betyget E 95,6 procent medan 100 procent av eleverna hade minst betyget E i Idrott och hälsa 1.

Av samtliga intervjuer framgår att rektorn kontinuerligt, utifrån analyser, genomför utvecklingsåtgärder och fattar beslut om resursfördelning för att möta de behov som finns på skolan. Rektorn, lärare och representanter för elevhälsan ger exempel på åtgärder som satts in: ytterligare lärarresurser, fler och kortare lektioner samt stöd utanför lektionstid i matematik och ökade lärarresurser till historia. Rektorn nämner vidare åtgärder kring skolans kultur där de arbetar med ett relationellt perspektiv och gör konkreta insatser kring alla människors lika värde. Såväl kunskapsresultaten som skolans kultur har förbättrats efter att åtgärder satts in, enligt intervjuade lärare och rektorn.

Rektorn leder och styr jämställdhetsarbetet

Granskningen visar att rektorn leder och styr ett jämställdhetsarbete på skolan. Av samtliga intervjuer framgår att rektorn leder arbetet och vidtar åtgärder kring jämställdhet och kring att stärka flickorna som är en minoritet på skolan.¹ Rektorn säger att han arbetar med att rekrytera fler flickor till utbildningen. Enligt intervjuer med lärare, representanter för elevhälsa och rektorn observerar rektorn lektioner

¹ Enligt nationell statistik var andelen flickor 26 procent läsåret 2017/18.

utifrån ett jämställdhetsperspektiv och initierar insatser utifrån sina iakttagelser. Exempel på insatser för ökad jämställdhet är en pedagogisk metod som gynnar pojkars lärande, åtgärder för att skapa "Girl Power", för att fördela talutrymmet, tjejträffar, temadagar om idrott och genus samt insatser kring negativt språkbruk kring genus i omklädningsrum och klassrum, enligt rektorn, lärare och representanter för elevhälsan.

Intervjuade elever uppger att det inte spelar någon roll om man är flicka eller pojke, alla elever behandlas lika i undervisningen och talutrymmet fördelas lika mellan flickor och pojkar. Elever säger vidare att de arbetar med jämställdhet i vissa kurser, till exempel i samhällskunskap. Skolinspektionen observerar en lektion, i ett annat ämne, där fokus ligger på jämställdhet i Sverige. Intervjuade lärare säger att de väver in jämställdhet i värdegrundsarbetet.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för lärare att samverka och bedriva ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Vidare visar granskningen att det finns tydliga arbets- och förhållningssätt samt att obehöriga lärare får en planerad introduktion.

Enligt intervjuade lärare, rektorn och representanter för elevhälsan skapar rektorn förutsättningar för lärare att samverka, dels på möten för personalen varje tisdag och dels genom att det finns två timmar avsatt tid per vecka för ämnessamverkan och kollegialt lärande i lärarnas scheman. Samma intervjupersoner säger att rektorn sätter agendan för samverkan och kollegialt lärande. Vidare uppger de att de arbetar med olika projekt vilka grundar sig på skolans gemensamma förhållningssätt som sammanfattas med orden relation-ambition-lektion. Efter att under höstterminen 2018 ha fokuserat på arbete med att skapa studiero flyttas fokus under vårterminen 2019 till arbete med lektionsstruktur och lärares auskultation hos varandra, enligt rektorn, lärare och representanter för elevhälsan. Lärare säger att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Rektorn och lärare uppger emellertid att vissa lärare inte har förutsättningar att delta på deras möten. Rektorn uppger att han har extra samtal med de lärare som inte kan delta och att de ska ta del av mötenas innehåll via lärportalen. Vidare säger rektorn att utbildningen i lektionsstruktur och arbetet med auskultation och lektionsobservationer ska omfatta alla lärare, i synnerhet de lärare som inte deltar i tisdagsmötena.

Rektorn uppger att obehöriga lärare får en introduktion av rektorn om läraruppdraget, undervisning, skolans kultur och särskilt kring bedömning. Vidare säger rektorn att han går igenom Aspero-handboken med obehöriga lärare. Två obehöriga lärare håller nu

på att slutföra sin lärarutbildning, enligt rektorn. Enligt lärare får obehöriga lärare en mentor, stöd i bedömning och betygssättning samt Aspero-handboken och den lokala skolplanen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att det finns variation i undervisningen och att lärarna ser till att eleverna förstår och kommer igång med sina uppgifter. Granskningen visar vidare att undervisningen huvudsakligen är målfokuserad; att det finns viss struktur i undervisningen; att undervisningen innehåller utrymme för reflektion och kritiskt tänkande samt utrymme för reflektion kring strategier för lärande; att undervisningen innehåller varierade metoder för planering och utvärdering av undervisningen med eleverna samt att lärarna förmedlar höga förväntningar och stärker elevernas motivation att lära. Skolinspektionen ser att strukturen på undervisningen kan förbättras, men eftersom det redan pågår ett utvecklingsarbete inom detta område väljer Skolinspektionen att prioritera ett annat utvecklingsområde inom undervisning.

Skolinspektionens granskning visar att en del av undervisningen saknar anpassningar till aktuell elevgrupp samt stimulans och utmaningar. Detta område väljer Skolinspektionen att prioritera som utvecklingsområde.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt det underlag myndigheten samlat in under besöket.

Undervisningen är varierad och innehåller aktivt lärarstöd

Skolinspektionens granskning visar att det finns variation i undervisningen och att lärarna ser till att eleverna förstår och kommer igång med sina uppgifter. Rektorn uppger att lärarna varierar sin undervisning. Enligt intervjuade lärare varierar de undervisningen och hur variationen ser ut beror på undervisningens syfte och vilket ämne det handlar om. Vidare säger lärare att de går runt under lektionerna och ser till att eleverna förstår sina uppgifter. Intervjuade elever säger att lärarna går runt och ser till att de förstår och kan jobba under lektionerna. De uppger vidare att undervisningen i vissa kurser är varierad men att de i några kurser alltid arbetar på samma sätt. På de lektioner Skolinspektionen observerat går läraren runt och förklarar sig om att eleverna förstår uppgifterna och kommer igång med arbetet. På flertalet observerade lektioner finns variation och balans mellan olika arbetsformer och arbetssätt. Eleverna arbetar i helklass, grupp, par eller enskilt. De läser, skriver, talar, tolkar statistik och genomför fysiska övningar.

Undervisningen är målfokuserad och har viss struktur

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen huvudsakligen är målfokuserad och att det finns viss struktur i undervisningen. Rektorn säger att undervisningen har en stark koppling till kursmålen men att kopplingen till examensmålen inte är lika stark. Kopplingen till examensmålen har dock blivit bättre under innevarande läsår genom nya klassindelningar, enligt rektorn. Intervjuade lärare uppger att de presenterar syftet från ämnesplanerna och att de anpassar elevernas uppgifter efter examensmålen i flertalet kurser. Några lärare säger att de visar eleverna exempel på elevarbeten från Skolverket för att förtydliga kunskapskraven. Intervjuade elever säger att lärarna tar upp ämnesplanerna i början av terminen och att de kan se kunskapskraven i lärplattformen. Elever uppger att lärarna tydliggör examensmålen i vissa kurser. Vidare säger elever att undervisningens målfokus varierar. Vissa lärare pratar om kunskapskraven och vad de ska kunna medan andra lärare pratar om det centrala innehållet [vad de ska arbeta med]. På de lektioner Skolinspektionen observerat presenteras syfte och mål, på vissa lektioner med uttalad koppling till ämnesplanen.

Lärare och rektorn säger att det finns en viss grundstruktur för lektioner på skolan. Enligt intervjuade elever varierar lektionsstrukturen mellan lärarna. Ibland, säger eleverna, fortsätter de bara med det de gjorde förra lektionen och det varierar hur

lektioner avslutas. Vissa lektioner har ett tydligt avslut men andra har det inte. Vissa lärare har en liten sammanfattning i slutet medan andra bara säger att lektionen är slut, enligt elever. Någon lärare säger att hen avslutar med att återkoppla till syftet med lektionen. Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsoteamet och rektorn framgår att ett utvecklingsarbete kring lektionsstruktur pågår under ledning av skolans utvecklingsledare. En modell för lektionsstruktur har tagits fram och den ska implementeras under vårterminen 2019, enligt samma intervjupersoner. Representanter för elevhälsoteamet säger att alla lärare ännu inte följer den framtagna lektionsstrukturen och att elever ibland kommer till dem och säger att lektionsstrukturen är otydlig. Att lektionsstrukturen inte är tydlig märks även i elevernas utvärderingar, enligt representanter för elevhälsoteamet. Rektorn säger att det stora flertalet av lärarna har ett avslut på lektionerna och att hälften av lärarna avslutar med "check-out" eller "exit-ticket" [en kortfattad återkoppling av lektionsinnehållet]. På de lektioner Skolinspektionen observerat inleder läraren med att gå igenom lektionens struktur och innehåll. Flertalet observerade lektioner har ett markerat avslut där lärare och elever sammanfattar innehållet och läraren informerar om vad de ska göra under kommande lektioner.

Undervisningen innehåller reflektion, kritiskt tänkande och strategier för lärande

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen innehåller utrymme för reflektion och kritiskt tänkande samt utrymme för reflektion kring strategier för lärande. Några lärare säger att eleverna får öva på olika lässtrategier. Andra lärare berättar att de filmar när elever genomför övningar och att eleverna därefter tittar på filmerna, reflekterar över det de ser och fyller i en självanalys. Lärare säger även att elever gör en självutvärdering efter genomförda uppgifter. Rektorn uppger att, i det ämne han undervisar i, får eleverna efter varje kursmoment analysera hur de lyckats och vilka slutsatser de drar inför nästa moment. Eleverna reflekterar då skriftligt i lärplattformen och har muntliga avstämningar med läraren. Inför utvecklingssamtalet, varje termin, gör eleverna en metakognitiv reflektion kring sitt lärande, enligt rektorn. Intervjuade elever säger att de i vissa ämnen får ta ställning och argumentera. De säger även att de får arbeta med uppgifter som inte har ett givet svar. På flertalet av de lektioner Skolinspektionen observerat får eleverna arbeta med öppna frågor där de ska reflektera och motivera hur de kommit fram till sina svar. Eleverna uppmanas att diskutera, analysera och dra slutsatser. De får öva på att tänka kritiskt, exempelvis genom att förbereda en opposition på en annan elevs text. Ytterligare exempel är att läraren uppmanar eleverna att tänka på hur de genomför en övning och vara kritiska eftersom de vid kommande lektioner ska få analysera varandra.

Eleverna är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen innehåller varierade metoder för planering och utvärdering av undervisningen med eleverna.

Intervjuade lärare säger att de utvärderar undervisningen genom dialog med eleverna och genom att de ställer korta frågor i slutet av lektioner. Några lärare säger att eleverna utvärderar undervisningen genom att skriva loggar som lärarna läser och använder i sin fortsatta planering av undervisningen. Intervjuade elever uppger att de får påverka undervisningen genom att vissa lärare frågar efter deras synpunkter i slutet av lektioner. Representanter för elevhälsan uppger att några lärare låter eleverna utvärdera lektioner. Någon lärare säger att hen låter eleverna göra digital utvärdering av undervisningen en gång i månaden. Flera lärare och rektorn säger att eleverna får utvärdera undervisningen efter varje kursmoment samt att de använder elevernas synpunkter i den fortsatta planeringen. Flera lärare uppger att de visar terminsplaneringen och låter eleverna komma med synpunkter på innehåll och examinationsformer samt att de ändrar planeringen utifrån elevernas synpunkter. Av intervjuer med elever, lärare och representanter för elevhälsan framgår att eleverna gör utvärderingar efter varje kurs. Elever säger att de får vara med och påverka innehåll, arbetssätt och examinationsformer i vissa kurser. Rektorn säger dock att bra former för elevinflytande och utvärdering på lektionsbasis inte finns ännu.

Lärarna har höga förväntningar och stärker elevernas motivation

Skolinspektionens granskning visar att lärarna förmedlar höga förväntningar och stärker elevernas motivation att lära.

Rektorn säger att lärarna har fokus på höga och rimliga förväntningar på eleverna. Enligt elevhälsoteamet har lärarna ganska höga förväntningar på eleverna. Representanter för elevhälsoteamet uppger att lärarna säger att de vet att eleverna kommer att lyckas. De säger vidare att de jobbar med att eleverna ska sikta högre och att de har en övning om "grit" [driv och förmåga att hålla fast vid långsiktiga mål]. Under denna övning diskuterar de med eleverna om varför de har "grit" på fotbollsplanen men inte i klassrummet. Lärare uppger att de visar målen för eleverna och säger att de tror att eleverna kommer att nå dem. Vidare säger lärare att motiverande samtal ingår i deras uppdrag. De säger att de har en ständig dialog med eleverna och ger positiv feedback, visar att de lyckas och påminner om att de lyckats tidigare samt berömmar och visar att de utfört uppgifter på en hög nivå. Intervjuade lärare uppger att eleverna ibland måste göra övningar där de inte är bekväma, till exempel dansa, och när de lyckas med det växer deras självförtroende. Lärare säger även att de kopplar undervisningen till elevernas egna erfarenheter och vardag.

Intervjuade elever säger att lärarna är positiva och glada, visar engagemang och motiverar eleverna samt förklarar varför de måste läsa kurser som inte är så roliga. Lärarna gör kurserna roliga, ger exempel från vardagen och hänvisar ofta till fotboll, enligt eleverna. Detta bekräftas i de lektionsobservationer Skolinspektionen gjort.

Stimulans, utmaningar och individanpassning saknas i en del av undervisningen

Skolinspektionens granskning visar att en del av undervisningen saknar anpassningar till aktuell elevgrupp samt stimulans och utmaningar. Detta beskrivs nedan i avsnittet Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningen anpassas efter aktuell elevgrupp samt att den är stimulerande och utmanande för alla elever.

Skolinspektionens granskning visar att vissa delar av undervisningen inte anpassas efter elevgruppens sammansättning och att elever inte får stimulans och utmaningar i tillräcklig utsträckning.

Enligt skollagen 1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § ska utbildningen främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Läroplanen föreskriver att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt.²

Intervjuade lärare säger att de individanpassar undervisningen och att elevernas uppgifter har olika nivåer samt att eleverna får arbeta med öppna uppgifter. Representanter för elevhälsoteamet uppger att de är med och ser till att elever får

² Förordning om läroplan för gymnasieskolan SKOLFS 2011:144 (Lgy11) 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Riktlinjer.

likvärdiga förutsättningar, exempelvis anpassningar vid prov. Intervjuade elever säger att de får fördjupningsuppgifter när de är klara. De säger vidare att de kan fördjupa sig i alla ämnen och att de i vissa ämnen väljer vilken nivå de vill lägga sig på. Någon elev uppger dock att hen inte får möjlighet att utvecklas och känner sig bromsad i vissa delar av ett ämne. Någon annan elev säger, om ett annat ämne, att hen lär sig ingenting, alla elever gör exakt samma uppgifter och de kan inte få svårare uppgifter fastän de läser olika kurser på lektionerna i ämnet. Ytterligare någon elev säger att uppgifterna i ett [tredje] ämne är för enkla och om det finns svårare uppgifter så är de tråkiga. Några elever uppger att det under vissa lektioner finns elever från alla tre årskurserna i samma undervisningsgrupp. Skolinspektionens enkät för elever i årskurs 2 som genomfördes på Aspero Idrottsgymnasium Göteborg under våren 2018 visade låga resultat på områdena stimulans³ och utmaningar⁴. Rektorn uppger att det är problem med stimulans och individanpassningar i två ämnen där de av organisatoriska skäl måste ha undervisningsgrupper med elever som läser olika kurser.

Mot denna bakgrund rekommenderar Skolinspektionen att lärarna med stöd av rektorn prioriterar arbetet med att se till att undervisningens innehåll och arbetssätt i alla ämnen anpassas till aktuell elevgrupp samt att undervisningen är stimulerande och utmanande för alla elever så att de når så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Lärarna bör skapa en flexibel undervisning, där alla elever – oavsett var de befinner sig i sin kunskapsutveckling – får arbeta med ett utmanande innehåll på lämplig nivå efter deras förutsättningar.⁵ Elevernas uppgifter behöver vara utmanande, meningsfulla och dynamiska samt stödjas av varierad undervisning i ett klassrumsklimat som premierar ansträngningar. Klassrumsklimatet behöver vara tillåtande där hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och där elevers misstag tas tillvara som en tillgång för att utveckla lärandet.⁶ Lärarens uppgift är att ta fasta på

³ Index 4,6 av 10 (index 5,7 för samtliga deltagande elever i enkätomgången).

⁴ Index 6,4 av 10 (index 6,9 för samtliga deltagande elever i enkätomgången).

⁵ Skolverket (2012b) *högpresterande elever, höga prestationer och undervisningen*, Rapport 379, Stockholm, Fritzes s. 51, 54f.

⁶ Håkansson, J & Sundberg, D. (2012) *Utmärkt undervisning: Framgångsfaktor i svensk och internationell belysning*, Stockholm: Natur & Kultur, s. 147.

elevernas erfarenheter, intressen och föreställningar och utmana dessa med hjälp av intresseväckande frågeställningar och uppgifter. Lärare ska även erbjuda större variation av uppgifter att välja mellan för elever och de extra uppgifter som erbjuds elever som snabbt blir klara bör vara av fördjupande karaktär, snarare än upprepande.⁷

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan har i flera delar ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att det finns ett gemensamt och medvetet arbete kring trygghet på skolan men att det inte finns ett tillräckligt samlat arbete med ändamålsenliga åtgärder för att skapa studiero.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt det underlag myndigheten samlat in under besöket.

Det finns ett medvetet arbete för trygghet

Skolinspektionens granskning visar att det finns ett gemensamt och medvetet arbete kring trygghet på skolan. Enligt inkommen dokumentation arbetar skolan för ökad trygghet och en kränkingsfri miljö samt hänsyn och respekt via särskilt riktade insatser och skolans systematiska värdegrundsarbete. För att skapa trygghet har skolan det gemensamma förhållningssättet att "Skolan är ett team, och alla elever såväl som personal, hjälper och stöttar varandra, precis som ett idrottslag hjälper

⁷ Skolinspektionen (2016a) *Utmaningar i undervisningen: Många elever behöver mer stimulans och utmaningar*, Tematisk analys, Stockholm: Skolinspektionen, s. 6.

varandra för gemensam framgång". Nollvision mot kränkningar har införts och allt olämpligt språkbruk samt eventuella kränkningar ska rapporteras och utreds omgående av rektorn, enligt samma dokumentation. Intervjuade lärare säger att det finns en gemensam syn som de jobbar mycket med. Den innebär exempelvis att alla reagerar snabbt på kränkande behandling och dokumenterar eventuella kränkningar, att ingen tolererar fula ord och att lärare ska hämta annan lärare vid behov. Representanter för elevhälsoteamet uppger att personalen alltid är tillgänglig och att eleverna alltid är sedda. Rektorn säger att de jobbar mycket med relationer och gemensamhetsskapande aktiviteter över klass- och årskursgränser. Intervjuade elever uppger att det är en väldigt trygg skola men att det förekommer kränkande behandling i omklädningsrummen. Intervjuade lärare säger att kränkningar i omklädningsrummen är svårast att hantera. Några elever säger att lärare tar tag i kränkande behandling direkt medan andra elever säger att vissa lärare är väldigt noggranna med att jobba för tryggheten och tar tag i allt medan andra inte tar tag i allt. Elever uppger att de jobbat med värdeord, som respekt. Skolinspektionens enkät som genomfördes med pedagogisk personal på Aspero Idrottsgymnasium Göteborg våren 2018 visade högt resultat på området trygghet.⁸ Elevenkäten visade samma resultat på området trygghet som för samtliga deltagande skolenheter.⁹ Av inkommen dokumentation och intervjuer med lärare framgår att elevenkäter kring trygghet genomförs på skolan, att enkäterna analyseras och att åtgärder sätts in utifrån analysen.

Det finns en variation i arbetet med studiero

Skolinspektionens granskning visar att det inte finns ett tillräckligt samlat arbete med ändamålsenliga åtgärder för att skapa studiero. Detta beskrivs nedan i avsnittet Identifierat utvecklingsområde.

⁸ Index 9,4 av 10 (index 8,3 för samtlig pedagogisk personal som deltog i enkätomgången).

⁹ Index 8,1 av 10 (index 8,1 för samtlig pedagogisk personal som deltog i enkätomgången).

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare och övrig personal på skolan fortsätter att utveckla det samlade arbetet kring studiero och att ändamålsenliga åtgärder vidtas för att skapa en lugn miljö.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn och lärare i huvudsak bedriver ett samlat arbete kring studiero och med att vidta ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö, men att det finns en variation i arbetet som medför att utbildningen inte alltid präglas av studiero.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Enligt intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn arbetar de kontinuerligt med studieron på skolan. Rektorn säger att hans huvudfokus är riktat mot studieron och att studiero är på agendan på varje möte. Vidare uppger rektorn att de arbetar med att ha ett relationellt förhållningssätt för att skapa tillit till eleverna, lust, glädje och struktur i klassrummen. Det finns dock en variation mellan lärarna i hur väl de lyckas med det relationella förhållningssättet, enligt rektorn och representanter för elevhälsan. Lärare och rektorn säger att utvecklingsledaren håller i utbildning och har workshops kring ledarskapet i klassrummet. Rektorn säger även att han har individuella samtal med lärare kring studiero. Det finns en handlingsplan och manual för hantering av situationer i klassrummet, enligt rektorn. Planen föreskriver att så fort något allvarligt händer ska läraren hämta hjälp från annan personal. Rektorn säger att de genomför elevenkäter och har avstämningar med elever i alla klasser kring studiero. Vidare finns en rutin för åtgärder om det inte fungerar i någon klass. Då genomför de en anonym enkät, har samtal med elever på individ- grupp- och klassnivå. Denna rutin ger mycket god effekt, enligt rektorn. Intervjuade elever säger att de märker att lärarna har möten om studiero.

Av samtliga intervjuer framgår att studieron varierar och att alla lärare inte vidtar de åtgärder som behövs för att skapa studiero. Även om det av samtliga intervjuer framgår att det finns ordningsregler som eleverna har medverkat i att ta fram, så uppger både elever och lärare att lärare tillämpar ordningsreglerna på olika sätt. Elever säger att vissa lärare visar ut elever som stör medan andra inte gör det fastän de, enligt elever, ska göra det. De säger även att vissa lärare inte tar diskussionen med eleverna om studiero. Elever uppger vidare att lärarna borde följa en tydlig plan för att

skapa studiero. Representanter för elevhälsan säger att de i personalen har diskuterat hur de tolkar vissa ordningsregler. På flertalet av de lektioner Skolinspektionen observerat kunde eleverna mestadels arbeta fokuserat utan att bli störda. På någon observerad lektion var det stundtals hög ljudvolym och prat som inte var relaterat till undervisningen. Det förekom även att elever höll på med annat, på sina mobiltelefoner, än det som tillhörde undervisningen. Skolinspektionens enkät för elever som genomfördes våren 2018 visar lågt värde på området studiero.¹⁰ Även enkäten för pedagogisk personal visar lågt värde på detta område.¹¹

Mot denna bakgrund rekommenderar Skolinspektionen rektorn att fortsätta och utveckla det pågående arbetet kring studiero. Arbetet bör omfatta ett gemensamt förhållningssätt samt ändamålsenliga metoder för att skapa, upprätthålla och vid behov återställa ordningen i klassrummet. I Skolinspektionens kvalitetsgranskning av hur skolor arbetar för att säkerställa studiero framkommer att ett tydligt ledarskap och en stimulerande undervisning i hög grad visat sig vara faktorer som påverkar studieron i klassrummet. Det är också viktigt att skolans arbete för att främja och upprätthålla studiero utgår från elevernas upplevelse av undervisningen. Skolans arbete för att skapa studiero behöver därför omfatta undervisningens kvalitet, lärares ledarskap och bemötande såväl som lärares upprätthållande av ordningsregler. Elever som inte blir tankemässigt utmanade och stimulerade på lektionerna riskerar att bli omotiverade, uttråkade och ibland stökiga.¹² I rektors ansvar ingår att säkerställa att skolans processer, överenskommelser och rutiner är tydliga för lärarna och att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om viktiga gemensamma strategier och förhållningssätt. För rektor är lärarnas upplevelse av hur detta fungerar en viktig utgångspunkt för reflektion och omprövning. Det handlar ytterst om att fånga och förstå den skolkultur som råder.¹³

¹⁰ Index 3,9 av 10 (index 5,8 för samtliga elever som deltog i enkätomgången).

¹¹ Index 6,5 av 10 (index 7,2 för samtlig pedagogisk personal som deltog i enkätomgången).

¹² Skolinspektionen (2016c) *Skolors arbete för att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också*, Stockholm: Skolinspektionen, s. 16.

¹³ Skolinspektionen (2016c) *Skolors arbete för att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också*, Stockholm: Skolinspektionen, s. 16.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn och lärare diskuterar och analyserar eventuella avvikelser i betyg samt att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt det underlag myndigheten samlat in under besöket.

Rektorn analyserar och diskuterar eventuella skillnader i betyg

Skolinspektionens granskning visar att rektorn och lärare diskuterar och analyserar eventuella avvikelser i betyg. Rektorn säger att han följer upp och analyserar eventuella avvikelser och skillnader i betyg. Han uppger vidare att han tidigare diskuterat mycket kring skillnader i betyg med lärare men att det i nuläget inte finns några sådana skillnader. Enligt insänd dokumentation arbetar rektorn och lärarna kontinuerligt med att analysera skillnader i betyg. Av denna dokumentation framgår att rektorn och lärarna diskuterat skillnader i betyg i vissa kurser, exempelvis skolans betyg i Idrott och hälsa 1, i jämförelse med huvudmannens andra skolenheter och med riket. Skillnaderna ifrågasattes och utreddes med syftet att säkra en likvärdig bedömning. Dokumentationen visar även att rektorn och lärarna analyserar skillnader i betyg över tid. Enligt denna analys är orsakerna till resultatförbättringar över tid bland annat att de infört studiehjälp och extra studietid för elever som behöver det, tydligare struktur och högre förväntningar på eleverna. Intervjuade lärare säger att de och rektorn analyserar betyg och diskuterar avvikelser och orsaker till att vissa grupper stuckit ut betygsmissigt. De uppger också att de diskuterat skillnader mellan flickors och pojkars betyg även om det, enligt lärare, är svårt eftersom flickorna är så få på skolan. Vidare säger lärare att de analyserar skillnader mellan betyg på nationella prov och kursbetyg.

Rektorn ger lärarna förutsättningar för att kvalitetssäkra betyg

Skolinspektionens granskning visar att lärarna har förutsättningar för kvalitetssäkring av betyg och att de använder olika metoder för att åstadkomma likvärdig bedömning. Rektorn säger att lärarna får tid till sambedömning på skolan. Lärarna sambedömer elevers prestationer, exempelvis redovisningar i klassrummet, andra elevarbeten och nationella prov. Vid bedömning av nationella prov tar lärarna, enligt rektorn, fram exempel på varje betygsnivå som de använder för att kalibrera bedömningarna med varandra. Vidare uppger rektorn att lärarna även träffas ämnesvis inom koncernen och diskuterar bedömning utifrån exempel på elevarbeten. Bedömarkompetensen är hög, enligt rektorn. Intervjuade lärare säger att de diskuterar bedömning med varandra hela tiden och att flertalet lärare samarbetar och samrättar. De uppger att de jämför och diskuterar elevarbeten, granskar filmade moment och sambedömer. Lärare säger även att de har sambedömning med andra NIU-skolor (Nationell idrottsutbildning) i Göteborg. Rektorn rekommenderar starkt att vi ska använda Skolverkets bedömningsstöd, uppger lärare. Flertalet lärare använder Skolverkets bedömningsstöd och kommentarmaterial till ämnesplaner, enligt intervjuade lärare.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Cecilia Kjellman

Enhetschef
Signerat av: Cecilia Kjellman

X Eva Bergenlöv

Föredragande
Signerat av: Eva Bergenlöv

I handläggningen av ärendet har även utredarna Johanna Tinghammar Bruck och Tove Larsdotter Wertsén medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 3 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning har skolan ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 29–31 januari 2019. Besöket genomfördes av Eva Bergenlöv, Johanna Tinghammar Bruck och Tove Larsdotter Wertsén.

Aspero Idrottsgymnasium Göteborg har 251 elever fördelade med cirka en tredjedel på Ekonomiprogrammet och två tredjedelar på Samhällsvetenskapliga programmet. Huvudman för skolan är Aspero Friskolor AB med organisationsnummer 556636-3973. Skolan har nationell idrottsutbildning i fotboll.